

שו"ת שרידי אש חלק ב סימן עד עמוד תקנז

תוקף גרות שלא בפני ג', בדיעבד.

יסור. והיינו, שהגירות של האם לא היתה לשם שמים. ויש להאריך בזה.

והרב ד"ר יעקב הורביץ, שהוציא לאור ספרו של אביו השמיט הערתי זו מתוך הערותי שנדפסו בסוף הספר משום כבוד אביו ז"ל ולא יכולתי למחות אחר שכבר יצא הספר לאור.

והנני ידידו מברכו בשבתא טבא
יחיאל יעקב וויינברג

באיש ישראל שנשא בערכות אשה שנתגיירה שלא על פי דין תורה ורוצה להתגייר כדין

ב"ה יום ד' עשרה באב תשי"ג, מונטרה
כבוד ידידי הרה"ג המפורסם מהרי"ש הכהן פרידמן שליט"א רב בק"ק מינכן יצ"ו
אחד"ש כת"ר בידידות רבה כיאות

נתכבדתי במכתבו היקר מיום כ"ו תמוז ומפאת טרדותי נתאחרה תשובתי ואת כת"ר הסליחה

א

ובדבר השאלה שבאה לפני כת"ר באיש אחד שגר עם אשה גיורת שנתגיירה ע"י רב אחד והגיוור - היינו הטבילה - היתה רק בפני אשה אחת, ועכשיו רוצה הבעל שתתגייר עוד פעם בפני בי"ד של שלשה כדין תורה. וכת"ר חושש לגיירה עוד הפעם מטעם הנטען על הנכרית, שלכתחילה לא יכנוס.

והנה בראש דבריו הביא כת"ר את המובא ביו"ד סי' רס"ח סע' ג', דהא דצריכין ג' בין לקבלת המצוות בין לטבילה, הוא רק לכתחילה אבל בדיעבד כשר אפילו בלא בי"ד - אגב שיטפא דלישנא כתב כן, דבאמת מבואר שם בפירוש, שרק למילה ולטבילה מהני בדיעבד בלא ג', אבל לקבלת המצוות בעינן ג' אף בדיעבד. ולהרי"ף והרמב"ם אף בדיעבד שמל או טבל בפני ב' מעכב. ועי' בש"ך ובט"ז שם. והטעם, שקבלת המצוות היא כתחילת דין.

ועי' בתוס' יבמות מ"ה, ב ד"ה מי לא טבלה לנדותה, וכן בתוס' קידושין ס"ב, ב ד"ה גר, שכתבו בפירוש שלקבלת מצוות בעינן שלושה אף בדיעבד, ורק לטבילה בעינן ג' למצוה אבל לא לעכב, וזה מוסכם מכל הפוסקים.

וראיתי בסוף מכתבו שהעלה ג"כ לדינא שצריך לחקור אצל הרב שגייר אותה אם הגירות היתה בפני ג'. ולדעתי אין ספק שלא צירף עוד שנים, שאל"כ לא הי' צריך הבעל לגייר אותה שנית. וברור הדבר שלא היתה כאן גירות כהלכתה. והכתב של הרב אינו מוכיח כלום, שאולי נתן את הכתב לשם איזו מטרה אחרת, וישתקע הדבר ולא יאמר, כי יש בזה חילול השם, שרב בישראל יעשה גירות באופן זה ואין לדברי עדותו שום ממש וד"ל.

ב

איברא, שדברי מרן בשו"ע יו"ד רס"ח ס"ג צ"ע, שכתב: "כל עניני הגר בין להודיעו המצוות לקבלם בין המילה,,, מיהו דוקא לכתחלה, אבל בדיעבד אם לא מל או טבל אלא בפני ב',,, הוי גר". ואח"כ כתב: "חזן מקבלת המצוות שמעכבת אם אינה ביום ובשלושה". והם דברים סותרים זה את זה!

וצריך לדחוק ולומר, שמה שכתב כל עניני הגר וכו' היינו לדינא של לכתחילה, ואח"כ הוא מחלק ואומר, שבדיעבד סגי במילה וטבילה בב' משא"כ בקבלת המצוות. אלא שהלשון דחוק מאד.

ועי' בתוס' שבת ס"ח, א ד"ה גר שכתבו: אם לא הודיעו לו את המצוות הוה גר. וכן כתב הרמב"ם בהל' איסורי ביאה פי"ג הי"ז, שאם לא הודיעוהו המצוות ועונשן הוא גר.

ונראה שצריך לחלק בין הודעת המצוות לבין קבלת המצוות. שקבלת המצוות היא, שהוא מקבל על עצמו את כל המצוות המחויבות כישאל, וזהו עיקר הגירות. וקבלה זו צריכה להיות בפני בי"ד של ג', והיא מעכבת אפילו בדיעבד. והודעת המצוות היא, שמודיעים לו שכרן ועונשן, וזה אינו מעכב בדיעבד.

ומדוקדק לשון המחבר: בתחילה כתב: כל עניני הגר להודיעו המצוות לקבלם, והוא מדבר